

**Godkjent
referat**

Møte 1/22

Dato Torsdag 17.02.2022 kl. 12 – 18.02.2022 kl. 13.00
Sted Forskningsrådet, møterom Abel 2 og 3

Til stede: Arnfinn Sundsfjord, Universitetet i Tromsø (leder)
Anita Das, SINTEF, Trondheim
Anne-Grethe Terjesen, Pårørendealliansen, Oslo – 2. dag digitalt
Camilla Dunsæd, Kristiansand kommune, Kristiansand – digitalt (fra sak 4)
Geir Selbæk, Nasjonalt kompetansetjeneste for aldring og helse, Helse Sør-Øst, Tønsberg
Jens Halvard Grønlien, Inven2, Oslo
Jim Lorens, Universitetet i Bergen og BerGenBIO, Bergen - digitalt
Kristin Bjordal, Oslo universitetssykehus, Oslo
Ole A. Andreassen, Universitetet i Oslo, Oslo – (fra sak 4)
Pia Kürstein Kjellberg, VIVE-Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning, Danmark
Tine Curtis, Aalborg kommune, Danmark

Forfall: Eric Breit, Institutt for ledelse og organisasjon ved Handelshøyskolen BI, Oslo
Jon Magnussen, Norges teknisk naturvitenskapelige universitet, Trondheim

Observatører: Marianne van der Weel, Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)
Eirunn Lysø, Bufdir, på vegne av Barne- og familiedepartementet (BFD)
Arbeids- og integreringsdepartementet (AID), stiller ikke med observatør til dette møtet

Til stede under følgende saker:

Sak PSHELSE 05/22

Gunilla Martinsson, Kommunesektorens Organisasjon (KS)

Sak PSHELSE 07/22

Camilla Tøndel og Eli Renate Grüner, Haukeland universitetssykehus
Guro Rørtveit, Universitetet i Bergen
Inge Jonassen, Universitetet i Bergen og Sushma Grellscheid (UiB), Eivind Hovig (UiO)
Kristian Hveem, NTNU

Sak PSHELSE 08/22:

Geir Øien, styreleder i porteføljestyret for muliggjørende teknologier og professor ved Norges teknisk naturvitenskapelige universitet
Lars Holden, adm.dir. Norsk Regnesentral

Fra Forskningsrådet:

Avdelingsdirektører: Ole Johan Borge, Gunnaug Daugstad, Hilde Erlandsen, Vidar Sørhus.
Rådgivere: Alexandra Bjørk-Skaflestad, Anila Nauni, Henrietta Blankson, Hilde Grindvik Nielsen, Ina Karine Dahlsveen, Karianne Solaas, Kristin Andersen, Simona Grasso, Siri H.

Hollekim Haaland, Sofia Anderholm Strand, Torbjørg Øyslebø, Trine Paus.
Observatør fra administrasjonen: Sondre H. Knai

Sak PSHELSE 01/22 Godkjenning av innkalling og sakliste

Vedtak: *Innkalling og sakliste godkjennes.*

Sak PSHELSE 02/22 Referat fra møte 5/21, 2. desember

Vedtak: *Referatet godkjennes.*

Sak PSHELSE 03/22 Spørsmål om habilitet

Vedtak: *Inhabile medlemmer (sak 9/22) forlater møtet når søknadene skal diskuteres. Følgende medlemmer er inhabile for følgende søknader (prosjektnummer):*

- *Geir Selbæk – 333157*
- *Jon Magnussen – 333157*
- *Ole A. Andreassen – 333157*

Ingen medlemmer er inhabile for øvrige saker.

Sak PSHELSE 04/22 Orienteringer

- Oppnevning av nytt styremedlem

Leder for Forskningsrådets Styre oppnevnte Eric Breit, Institutt for ledelse og organisasjon ved Handelshøyskolen BI, som nytt medlem i Porteføljestyret for helse til april 2023. PSHELSE utvides med ett medlem som følge av de nye oppgavene innen velferdstjenesteforskning, ifm. at fra 1. januar 2022 samles beslutningsansvaret for budsjettformålet *Gode effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester* (HELSEVEL) i Porteføljestyret for helse (PSHELSE).

- Nye observatører på vegne av sektordepartementene

Ifm. samling av beslutningsansvaret for HELSEVEL (se over) har Departementene med sektoransvar for disse områdene, dvs. arbeids- og velferdstjenester og barne- og familievernet, hhv. *AID og BFD*, fått tilbud om å ha observatører med i PSHELSE. Barne- og familiedepartementet har oppnevnt observatør og vara-observatør fra Bufdir.

- Status og resultater fra Horisont Europas helseklynge

Helseklyngen i Horisont Europa finansierer forskning og innovasjon innenfor satsningsområder som sammenfaller godt med helseporteføljens prioriteringsområder. Mål i helseklyngen for perioden 2021-2024 er å *fremme og beskytte human helse og livskvalitet, forebygge sykdom, redusere sykdomsbyrde og funksjonsnedsettelse, og støtte bærekraftige og innovative helsesystemer for å få en rettferdig helsetjeneste for alle*. Det er også et mål å *støtte innovativ, bærekraftig og globalt konkurransedyktig europeisk helseindustri*. I tillegg er kampen mot kreft en av

de politiske prioriteringene i EU og det er vedtatt et samfunnsoppdrag på kreft, "Mission on Cancer" i Horisont Europa.

Norsk deltakelse i EU-finansierte helse-prosjekter har økt de siste årene. Denne trenden ser ut å fortsette også i Horisont Europa hvor foreløpige tall fra helseklyngens første regulære utlysningrunde indikerer at både norsk suksessrate og returrate var høyere enn de var i Horisont2020 (perioden 2014-2020).

- Tildelingsbrev fra HOD 2022

Det ble gitt en orientering om tildelingsbrevet fra HOD og budsjettsituasjonen etter engangskuttene fra HOD og KD. Det er uavklart hvilken innvirkning engangskuttene vil få for utlysningene i 2022 og fremover. Styret vil orienteres om tildelingsbrevene fra AID og BFD på neste møte.

- Søknader til FP- og KSP-utlysningene 2022

Forskerprosjekt for fornyelse – frist 2. februar 2022:

- 86 millioner til forskning om diagnostikk, behandling og tjenestetilbud for utsatte befolkningsgrupper (91 søknader)

Samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv – frist 9. februar 2022

- 80 millioner til forskning for bærekraftig persontilpasset forebygging, behandling og tjenester (77 søknader)
- 40 millioner til forskning på kvinners helse (13 søknader)
- Inntil 60 millioner til forskning på antimikrobiell resistens i et en helseperspektiv (18 søknader) – fellesutlysning

- Pilot H – Administrasjonen har gjennomført et evalueringsmøte med

referansegruppen for Pilot Helse og identifisert forbedringspunkter til neste runde med utlysninger. Det er planlagt å lyse ut midler til forprosjekter med frist i starten av september 2022. Det skal gjennomføres aktørdialog i forkant av at utlysningen utarbeides og det ble informert om et møte med pasient- og brukerorganisasjoner. Porteføljestyre ønsker å involveres i arbeidet med utlysningen som planlegges publisert i løpet av april.

- BarnUnge21 – strategien

BarnUnge21 leverte sin sluttrapport "Strategi for et samlet kunnskapsløft for utsatte barn og unge" til Barne- og familiedepartementet" våren 2021. Styret ble orientert om prosess, anbefalinger og videre oppfølging av strategien.

- Intervensjonsforskning via NordForsk

En mulig utlysning innenfor velferdstjenestefeltet, med vekt på sosiale tjenester vil diskuteres i Nordforsk. Utlysningens innretning passer godt til å møte nasjonale utfordringer innen tjenesteforskningsfeltet, og Forskningsrådet er positive til å eventuelt delta med noe midler fra helseporteføljen.

- Fagevaluering av livsvitenskap

Administrasjonen har etablert en referansegruppe for nye fagevalueringer som består av representanter fra Universitets- og høgskolerådet (UHR), Forskningsinstituttene felles arena (FFA) og de regionale helseforetakene

strategigruppe for forskning. Referansegruppen er et rådgivende utvalg for administrasjonen i Forskningsrådet. Forskningsrådet innbyr nå til en åpen anbudskonkurranse om sekretariatstjenester for fagevalueringer, jf. doffin.no. Frist 2.3.2022. Evalueringsprotokollen for fagevalueringene skal vedtas i de respektive porteføljestyrene for EVALBIOVIT og EVALNAT i april 2022.

- Møte med PS Klima og polar den 10.02.22

Porteføljestyreleder Arnfinn Sundsfjord (UiT) og styremedlem Kristin Bjordal (Oslo universitetssykehus HF) deltok på porteføljestyremøtet til Klima og polar for dialog og diskusjon om samarbeidsflater. Det fremkom av diskusjonen at det er behov for å legge til rette for tverrfaglig samarbeid innenfor klima, helse og miljø. Én helse ble nevnt som en mulig tilnærming. Porteføljestyrene ønsket å videreføre dialogen. En samarbeidsmulighet er utlysningssamarbeid om klima, miljø og helseeffekter i 2023. Administrasjonene følger opp ved å forberede en sak til begge styrer.

Vedtak: *Orienteringene tas til etterretning.*

Sak PSHELSE 05/22 Forskning og innovasjon i og for kommunene

Saksdokument: Saksfremlegg med vedlegg

Gunilla Martinsson, prosjektleder for Kommunenes strategiske forskningsorgan (KSF), orienterte om bakgrunnen og status for forskningsinfrastrukturen. KSF tilrettelegger for møtearenaer mellom aktører med felles mål innenfor forskning, innovasjon og utdanning der kommunenes behov er utgangspunkt og skal bidra til mer og bedre forskning i, med og for kommunene. Kunnskapsgrunnetaget skal gi beslutningsstøtte for tiltak knyttet til utfordringene kommunene står overfor. Utviklingen i etableringen av KSF er positiv, men de mangler ennå langsiktig finansiering av strukturen. Martinssons presentasjon er vedlagt referatet. Utfordringer knyttet til kommuners deltagelse i FoU prosjekter knyttet til helse- og velferdsområder ble diskutert. Ulike tiltak for å bidra til at kommuner kan stå enda sterkere i konkurransen om midler til FoU ble drøftet spesielt, og i innovasjonsprosjekter for offentlig sektor vil det i 2022 legges inn en føring for å stimulere kommuner til å bli prosjekteiere

Vedtak: *Porteføljestyret er positive til å bidra i samarbeid med KSF og HO21-rådet om målrettede tiltak for å mobilisere offentlig sektor til Forskningsrådets virkemidler.*

Når prosjektene omhandler helsetjenester, vil de hvor kommuner er prosjekteier, og samtidig har en sentral rolle bli prioritert.

Sak PSHELSE 06/22 Prosedyre for søknadsbehandling 2022 (FP og KSP)

Saksdokument: Saksfremlegg med vedlegg "nøkkelinformasjon om helseutlysningene".

Porteføljestyret ble informert om prosedyrene for behandling av søknadene til følgende utlysningene:

Forskerprosjekt for fornyelse – frist 2. februar 2022:

- 86 millioner til forskning om diagnostikk, behandling og tjenestetilbud for utsatte befolkningsgrupper (91 søknader)

Samarbeidsprosjekt for å møte utfordringer i samfunn og næringsliv – frist 9. februar 2022

- 80 millioner til forskning for bærekraftig persontilpasset forebygging, behandling og tjenester (77 søknader)
- 40 millioner til forskning på kvinners helse (13 søknader)
- Inntil 60 millioner til forskning på antimikrobiell resistens i et en helse-perspektiv (18 søknader) – fellesutlysning

Søknadsbehandlingen vil foregå i perioden februar til august, men vedtak i porteføljestyret henholdsvis i juni (KSP) og august (FP). Administrasjonen vil legge frem en innstilling med forslag om finansiering og avslag til diskusjon og vedtak i porteføljestyrets møter. Porteføljestyret fattet vedtak om *en bloc*-avslag av svake søknader.

Vedtak:

Porteføljestyret tar prosedyren for søknadsbehandling til etterretning.

Følgende prinsipper for søknadsbehandlingen godkjennes av porteføljestyret:

- 1) *Søknader med en eller flere delkarakterer lik 4,0 eller lavere fra ekspertpanelet relevansvurderes ikke og avslås en bloc i det aktuelle porteføljestyremøtet.*
- 2) *Søknader som har relevanskarakter 4,0 eller lavere, avslås en bloc.*
- 3) *Hvis det er svært mange søknader med høy kvalitet innenfor samme tematikk, kan administrasjonen heve terskelverdien for hvilke søknader som skal relevansvurderes.*
- 4) *Dersom administrasjonen finner det hensiktsmessig ut fra porteføljebetraktninger, kan søknader med gjennomsnittskarakter fra ekspertpanelet fra 6,0 og oppover med karakter 7,0 i relevans innvilges en bloc i det aktuelle porteføljestyremøte. Denne gruppen kan ikke overstige 50 prosent av temaenes utlyste beløp.*
- 5) *Innstillingspakkene, inkludert reserveliste, består av høyt vurderte søknader fra ekspertpanelet med høy relevans. Porteføljestyret diskuterer hvilke av innstillingspakkene som skal innvilges og hvilke som skal avslås.*
- 6) *For temaområdet AMR bidrar flere porteføljestyre med midler. Porteføljestyret kan fravike prinsippene over pga. porteføljehensyn for utlysningen. Det kan vurderes om det er behov for at inntil tre medlemmer fra de andre porteføljestyrene deltar i behandlingen (tale og stemmerett) av søknadene.*

Sak PSHELSE 07/22 Prosjektseminar – presentasjon av fire infrastrukturer

Saksdokument: Saksfremlegg med vedlegg

Forskningsrådet innledet om Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur og spesifikt om forskningsinfrastrukturers relevante for helse.

Lederne for hver av de fire forskningsinfrastrukturene PraksisNett, Biobank Norge, Elixir og NorCrin informerte om respektive infrastrukturens formål og anvendelse, nasjonalt og internasjonalt samarbeid, brukere, muligheter og utfordringer. Innledningene ble fulgt av en diskusjon om potensialet for økt bruk av infrastrukturene, merverdi ved samarbeid mellom infrastrukturene og hvordan porteføljestyret kan legge til rette for forskning som utnytter infrastrukturene.

Vedtak: *Porteføljestyret tar informasjonen til orientering og vil gjennom sitt arbeid bidra til økt bruk av de relevante forskningsinfrastrukturene.*

Sak PSHELSE 08/22 Dialog med porteføljestyret for muliggjørende teknologier

Saksdokument: Saksfremlegg med vedlegg

Styreleder Geir Øien (NTNU) og styremedlem Lars Holden (Norsk regnesentral) i porteføljestyret for muliggjørende teknologier var invitert til møtet for en samtale om hverandres porteføljer, mål og prioriteringer og diskusjon om gjensidig måloppnåelse.

Porteføljen for muliggjørende teknologier (PSTEKNO) er temanøytral og har bærekraft som en overordnet prioritering. Porteføljen for helse (PSHELSE) vektlegger bærekraft for å møte helse- og velferdsutfordringer knyttet til demografiske og sosiale endringer i den norske befolkningen. Begge porteføljene vektlegger transdisiplinær og samfunnsansvarlig forskning i hele verdikjeden rettet mot innovasjon og anvendelse. Mens PSTEKNO har fokus på både utvikling og anvendelse av muliggjørende teknologier, har PSHELSE fokus på anvendelse. Bruk av muliggjørende teknologier står sentralt i utviklingen av fremtidens helse- og velferdstjenester. En innovativ offentlig sektor og et konkurransedyktig næringsliv er viktige mål og anvendelsesområder for begge porteføljene. Mulige temaer for samarbeid om bærekraft ble diskutert. Kommunene ble særlig fremhevet som samarbeidsarena for tilrettelegging og bruk av muliggjørende teknologier for å bl.a. møte demografiske utfordringer. En konkurransedyktig og verdiskapende helsenæring ble trukket opp som felles arena for grønn omstilling og samfunnets bærekraft. Helsedata en mulighet for næringsutvikling innenfor digitalisering og helse-IKT. Det ble påpekt at helse har en mindre utviklet instituttsektor som pådriver for innovasjon og utvikling av norsk helsenæring. Samarbeid om pandemier for å sikre beredskap på tvers av fag, teknologier og sektorer ble trukket opp som en felles utfordring. Porteføljestyrene kan samarbeide om felles mobilisering til tverrfaglig og transdisiplinært samarbeid for systemendring i møte med store og sammensatte utfordringer. Administrasjonen ble bedt om å være oppmerksom på sterke søknader som ikke når opp i et porteføljestyre og som potensielt kan finansieres i det andre.

Vedtak: *Porteføljestyret for helse og porteføljestyret for muliggjørende teknologier tar diskusjonen og innspillene fra dialogmøtet med seg i sitt videre arbeid.*

Sak PSHELSE 09/22 Bevilgning av nasjonalt nettverk for nevroinformatikk

Saksdokument: Saksfremlegg med vedlegg

Nasjonal node for nevroinformatikk be lyst ut med søknadsfrist 25. november 2021. Formålet med utlysningen var å finansiere ett nasjonalt nettverk som koordinerer og bygger kompetanse innenfor nevroinformatikk og bidrar til utviklingen av det globale nevroinformatikknettverket i den fjerde strategiske fasen (2022-2027) gjennom medlemskap i International Neuroinformatics Coordinating Facility (INCF). Det kom inn to søknader til fristen.

Forskningsrådets regler for habilitet ble fulgt ved vedtak. Styremedlemmer som var inhabile deltok ikke i diskusjonen eller behandlingen av søknadene. Styrets behandling av saken er redegjort for i eget investeringsreferat fra møte PSHELSE 1/2022.

Vedtak: *Porteføljestyret for helse fattet vedtak om bevilgning og avslag for søknader til Nasjonal node for nevroinformatikk.*

Sak PSHELSE 10/22 Møteplan

Digitalt møte for å forkorte porteføljeplanen og inkorporere høringsinnspillene.

Vedtak: *Møte fastsettes til 21. mars kl. 14.00-16.00*

Sak PSHELSE 11/22 Eventuelt

Styrets egenvurdering utsettes til møte i juni.

Sak PSHELSE 12/22 Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtak: *Protokollen godkjennes.*